СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 117. Джерзи Сити, Н. Дж., четвер, 21. мая, 1925. — VOL. XXXIII. No. 117. Jersey City, N. J., Thursday, May 21. 1925. THREE CENTS

Уряд все таки не покидає виконування прогибіції до останку.

ВАШИНГТОН, 19. мая. — Як каже в імени президента Кулиджа сенатор Вотсон, федеральний уряд не думає понехувати виконування прогибіційного закона, хоча комітет сенату під проводом Кузенса заявляє, що се виконування зійшло на чисту комедію.

Президент Кулидж мав казати сенаторови Вотсонови заявити публично, що уряд ужие кождого способу, який веде до здержання торговлі алькоголічними напитками. Доперва тоді, як сі зусилля не поведуться, буде на місци публична акція для змінення сього закона.

Уряд дістав вістку, що німецькі кораблі везуть великі ладунки „шкотської" горівки, яку вони пачкують сюди як поживу і другі дозволені законом товари.

СОТКА ЛЮДИЙ ПОКАЛІЧЕНИХ ПІДЧАС ПОЖАРУ В ПІДЗЕМНИЙ ЗЕЛІЗНИЦІ.

НЮ ЙОРК, 19. мая. — На підземній зелізниці случилося нині коло 9. години рано коло стації Гренд Сентрел коротке електричне зіпняття. Такий случай трафляється на електричних зелізницях досить часто й звичайно не потягає за собою ніяких поважних наслідків. Сим разом, однак, одна дитина, побачивши через вікно полумінь, добуваючуся від колїс поїзду, крикнула: „Горить". В мить всі пасажирі свого воза попали в поляку; мущини й жінки кинулися до дверий, а відтак до вікон, щоби втекти з поїзду. Богато людий подушено, потратовано, богато покалічилося шклом вікон, дехто попікся при огни. Лікарі уділили разом лікарської помочи сотці людий. Одинайцятеро треба було відставити до шпиталю. Один з них тяжко ранений. Заряд зелізниці каже, що все те булоби непотрібне, якби публика була заховувалася спокійно й не денервувалася.

ПОЗИВАЮТЬ КОНГРЕСМЕНА ЗА ОБМАН.

НЮ ЙОРК, 19. мая. — Кількох покупців шерів внесло до федерального суду позов проти продавців шерів, у якому закидується їм обман. Межи позваними є конгресмен МекФеден. Покупці закидають, що вони втратили через обман близько два міліони долярів.

ГЕРОЙ ГЕРОЄМ НЕГЕРОЙСЬКОЇ ПОДІЇ.

ПАТЕРСОН, Ню Джерзі, 19. мая. — Поліція арештувала тут трох мущин, яким закидується неморальний напад на дівчата. Межи арештованими находиться Юджин Стек, почтовий урядник з Іст Орендж, котрий недавно вславився на цілу Америку тим, що з нараженням власного життя обороняв почтову власність підчас нападу розбишак на почту.

Тоді почтовий уряд дав йому два тисячі долярів нагороди, а асекураційні компанії додали третю тисячку, а президент Кулидж запросив його до Вашингтону, щоби йому подякувати за вірну службу. Тепер його арештовано в домі, в якому двох його товаришів після веселої забави ввірвалося до комнат своїх трох товаришок, як вони пішли спати. Ціла справа вийшла на яв через те, що одна з дівчат, вчувши удари одного з мущин об двері, кинулася з вікна, щоби не впасти в руки напасника. Вона зломила собі при тім спину й одну руку, а коли справники нещастя брали її на авто, вона кричала з болю так, що на се надійшов полісмен, котрий їх усїх арештував.

ДИТИНА ПОМЕРЛА З ГОЛОДУ.

НЮ ЙОРК, 19. мая. — Сусіди італійських іміґрантів Миколи й Ріти Шелсі, що живуть у нюйорській дільниці Бронкс, забрали на прозьбу родичів їх тримісячну удитину до шпиталю. Дитина померла по дорозі, а лікарі ствердили, що причиною смерти був голод. Обурені на родичів сусіди постаралися, що поліція розвела зараз строге слідство над родиною.

Слідство виказало страшні річи. Батько має літ 25 і є механічним інжинером з фаху. Мати має літ 23 та вміє вчити музики. Вони ще мають тепер двоє дітий, одно 3-літне, друге 14-місячне. Родичі приїхали з Італії 4 роки тому, заробляли зле, проїли всі ощадности, а нарешті найшлися без праці, заробку й гроша при души. Від місяця жили вони згущеним молоком і коком. Послідної пятниці й сього не стало, і родичі перестали їсти взагалі, даючи всю їду дітям. Однак сусідам вони не говорили про свою біду ні словом. Навіть коли немовля заслабло з голоду й родичі впросили сусідів забрати його до шпиталю, сусіди ще нічого не знали про тяжке положенє Шелсів. Коли родичів приведено на поліцію, капітан поліції, мимо наказанти кару, зібрав для них серед людий на поліції кількадесять долярів допомоги.

ПІСЛАЛИ БОМБИ, АЛЕ НЕ ТІ.

БРИДЖТОН, Ню Джерзі, 19. мая. — Підчас вправ нюджерзької національної гвардії мали жовніри вживати димових бомб, які служать для закривання димом позицій перед очима ворога. Вправам жовнірів приглядалося з цікавостю коло дві тисячі цивільних. У хвилі, коли сі стодвалися вікового видовища з димовими бомбами, вони почули таку гірку в очах, що всі стали плакати, а відтак утікати з поля маневрів. Плакали не лише цивільні, але й жовніри, без огляду на ранґу. Командант скоро догадався, що через чиюсь помилку вправляючим жовнірам вислано місто бомб димових бомби, ... [illegible] ... пер розвідування ... [illegible]

УДАРТЕ В ВІЧЕВИЙ ДЗВІН, ДОПОМОЖІТЬ ГОЛОДНОМУ СЕЛУ.

Від місяців не бачить наше селянин хліба. Сам не має чим поживитися і не має зерна на весняний посів. Тепла зима і мишва знищила озимину. Лютий ворог доповнює його податками і даниними та жде на його загибіль.

Громадяне. Не даймо загибати живому народови. Киньмося всі як оден до ратунку нації. Нехай прокинеться в ту страшну хвилю і найбільш заспалий кут, хай вдарить в вічевий дзвін і кличе нарід на пораду, на негайну допомогу нашому Голодуючому Рідному Селу.

Поратувати село — це наш святий обовязок, бо ратуючи село, ратуємо українську націю. Від того обовязку не може і не сміє відтягнутися буквально ні одна особа українського роду.

В першій мірі, повинні взятися до цеї праці наші товариства і парохії по місцях, а дальше всі свідомі громадяне. Повинні скликувати віча і наради і представити народови голодове лихоліття в старім краю.

Коли бракує Вам бесідника пишіть до Обєднання на адресу:

OBYEDNANNYE, 847 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

КОРАБЕЛЬ СПІЗНИВСЯ 5 ДНІВ.

НЮ ЙОРК, 18. мая.— До сього порту приїхав нині корабель Манчурія, котрий виїхав з Лос Анджелес ще 27. квітня, а котрий мав бути тут ще пять днів тому. Підчас подорожи наступив на кораблі вибух, який вбив двох моряків і зіпсув корабельну шрубу. Корабель з трудом доїхав до порту. Мав він на собі 570 пасажирів.

ПОБУДУЮТЬ МІСТ ЗА 15 МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ.

Вашингтон. — Конгрес ухвалив 14,750,000 долярів на ціль будови залізничого моста від статуї Лінколна до Колумбії Остpова. Цей міст буде творити собою дійсну улицю, і буде найгарнійшим в світі. Будова цего моста буде тривати десять літ.

СОПІЛКА І ПОЛЬСЬКИЙ СОЙМ.

Останніми часами має польський сойм цікаві пригоди. Недавно якийсь божевільний кричав із балькону, що він польський король, а вже знов приходиться занотувати другу подібну анекдотичну подію. До сойму явився якийсь Філіпчак і почав остентаційно виграватн на сопілці. Інтервенція соймової служби не спинила того дивного концерту, аж поліція вспіла його випроводити зі сойму та заопікуватися ним. Філіпчак зізнав на поліції, що він вважав за конечне дати в соймі кілька концертів тому, бо сойм ніби вив себе до тепер дуже не музикальним. Поліція не повірила в твердження про немузикальність сойму та посадила Філіпчака в тюрму, щоби за той час вібрати близші дані про дотепного інструктора від соймової музики.

ПАВУКИ, ЩО ЖИЮТЬ САМІ ЗІ СЕБЕ.

Члени експедиції на гору Еверест найшли далеко поза межами всякої ростинности богато малих павуків. Жиють вони на шпилях скель, непокритих снігом. Приглядалися їм, щоби довідатися з чого жиють. Переконалися, що павуки ці роблять одинокє можливе: одні одних пожирають.

МІЛІОНОВИЙ ПОЖАР ФАБРИКИ В НЮАРКУ.

Пожар знищив цілковито величезну фабрику дроту на загородження в південно-східній части Нюарку, Н. Дж. Шкода виносить поверх мілійон долярів. Огонь повстав в машиновому відділі і скоро поширився на цілу фабрику. Поверх 12,000 людей зійшлось в околиці пожару приглядатися незвичайному ... [illegible]

СТАВРОПІГІЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ В РУКАХ КАЦАПСЬКИХ МАМЕЛЮКІВ.

Міністерство внутр. справ своїм рескриптом 9. квітня ц. р. відкинуло рекурс др. Степана Федака проти розпорядження з 16. лютого 1922, яким уневажнено дотепірішний вибір членів Ставроп. Інст. На цій підставі львівське воєвідство розпорядило передати майно Ставр. Інституту, яким „управляв" досіль „державний комісар" Третяк, до рук Видилові, „вибраному" 2, травня 1924 під зорким оком власть імущих. Дня 25. квітня зранку дирекція поліції перевела формальну передачу з рук „комісаря" Третяка в руки „сеніора" Третяка та ще двом його партійним побратимам: Заяцеві і Сивуляковi. Вуличні польські газети радіють, що Ставропігійський Інститут, одна з найстарших українських стійок, опинився у „власцівих" руках.

ВЕЛИКА АФЕРА З ФАЛЬШУВАННЯМ БАНКОВИХ ЧЕКІВ.

Вже перед кількома тижнями в Лондоні відкрито на величезні розміри предприняту фальсифікацію банкових чеків. Жертвою тих чекових фальсифікатів упав великий канадійський Банк „Imperial Bank of Canada", що стратив уже 500 тисяч долярів. За розкриття організації фальшівників взялися найславнійші детективи Англії та Америки. Вони ствердили, що нитка тої акції веде через Лондон, Париж, Берлин, аж до Персії. Відкрито, що Перський Банк, навязуючи щеминулого року торговельні звязки зі СРСР., одержав від останнього фальшиві банкові чеки, які як правдиві дістался до лондонської філії названого канадійського Банку. Банк ті чеки реалізував на протязі цілих трьох місяців і не відкрив у них фальсифікатів, із чого найкраще видно, до якої міри майстерно вони були підроблені. Знавці допускають, що в даному випадку не мається до-ді-ла зі звичайними фальшівниками. Цілу аферу на їх думку зорганізували большевики, що таким чином хочуть досягти знищення фінансів капіталістичних країв.

РОДИНА ПОБІЛЬШИЛАСЯ ПІСЛЯ ЗУДАРЕННЯ АВТОМОБІЛІВ.

Бойд, Мінн. — Одної суботи два автомобілі наїхали на себе з повною силою свойого розгону. Це була колізія, після якої число осіб, які їхали в тих автомобілях, побільшилося. В одним автомобілі народилася гарна дівчинка і так мама як і новородок уйшли всякого покалічення, хоч автомобілі розбилися.

ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО У ВАРШАВІ.

Кождого року варшавська кольонія українських політичних емігрантів урочисто обходить у якійнебудь з великих саль польської столиці Шевченкове свято і в цей день широко відчиняє свої двері всім без ріжниці національної чи релігійної. Всіх вона вважає своїми гостями і платні за вхід не бере. У цьому році довелося обходити національне свято якраз на перший день українського Великодня, бо раніш не міг прибути до Варшави Наддніпрянський хор п. Дм. Котка, що ласкаво погодився безплатно відспівати на святі кілька пісень на слова Шевченка.

Саля варшавської консерваторії, де в цьому році відбувся вечір, присвячений памяти Великого Кобзаря, була до краю переповнена, — богатьом довелося стояти. Вечір відкрив вступним словом д. О. Саліковський. Він підкреслив велике значіння в сучасний мент слова, що його сам великий поет поставив на сторожі „малих отих, рабів німих", а потім схарактеризував Шевченка не тільки як геніяльного поета українського, але і як великого поета слявянства, і закінчив мрією його про славянське братерство („Щоб усі Славяне стали добрими братами і синами сонця правди"...) Проф. В. Заїкин в своїм рефераті зясував український месіянізм в творах Шевченка та відродження цього месіянізму в сучасній Великій Україні. На доказ він навів чимало цікавих інформацій, одержаних з ріжних місцевостей Наддніпрянщини.

Само собою зрозуміло, що найбільший успіх мав хор Д. Котка.

Росіяне на українське національне свято в цьому році не прибули, виключаючи якусь даму, котра вважала потрібним в голос заявити, що „прішла бесплатно послушать хахлов". Щоб не робити скандалу, нахабну даму залишили в салі, хоч варто було її випровадити.

О. П.

КЛОПІТ ЗІ СПАДКОМ.

В Америці помер львівський еміґрант Коппер, з походження нібито Поляк. Лишив він щадничу книжочку на суму 343 тисяч долярів, виставлену на імя Л. Каски. Польський конзулят з Ню Йорку звернувся до львівської поліції, щоби вона вишукала родину померлого, якій припала би та сума. Небіжчик не лишив ніякого заповіту. Львівська польська преса журиться вже наперед, чи поліції вдасться відшукати бодай якого далекого свояка Коппера, що дістався понять зиску стати мульті-міліонером.

Німеччина не признає теперішньої німецько-польської границі.

БЕРЛІН, 19. мая. — Німецький міністер закордонних справ др. Густав Штреземан виголосив в парляменті (райхстагу) промову, в якій зясував заграничну політику Німеччини.

Він сказав, що Німеччина додержить умови щодо виконання пляну Доса; дорікав аліянтам, що не забирають своїх окупаційних військ з міста Кельну і Рурщини, і вкінці заявив, що Німеччина ніколи не згодиться вважати теперішню німецько-польську границю сталою.

Ся остання заява згідна з провідними напрямами німецьких політичних партій, які не хотять признати Польщі коридора до Данціґа і Горішнього Шлеска. Заява Штреземана скріпляє становище німецького правительства, яке в пляні про „забезпечення" німецько-французької границі домагалось, щоб границю Німеччини з Польщею оставити отвореною, а одночасно вказує, що заходи Франції, аби Німеччина призналa сю границю незмінимою, не мають жадних виглядів на успіх.

Німецька преса і публика приняла заяву Штреземана з одобренням.

ФРАНЦІЯ І ДОВГИ.

ПАРИЖ, 19. мая. — Французький премієр Пенлеве, міністер закордонних справ Бріян і міністер скарбу Кайо відбули нині спільну нараду у справі военних довгів.

Вони постановили негайно виготовити проект сплати военного довгу Америці і предложити його американському правительству.

ВАЛЯТЬ ПРЕМІЄРА ПЕНЛЕВЕ.

ПАРИЖ, 19. мая. — Французькі соціялісти і комуністи у французькому парляменті піднесли протест проти війни в Мароку. Кажуть, що военна політика Франції в Мароку може спричинити упадок правительства Пенлеве.

КАЙО КАНДИДУЄ НА СЕНАТОРА.

ПАРИЖ, 19. мая. — Міністер скарбу Кайо кандидує при доповняючих виборах на сенатора. Його вибір запевнений.

КРУПП В ІРЛЯНДІЇ.

ЛОНДОН, 19. мая. — Тутешня преса подає, що німецька сталева фабрика Круппа хоче отворити свою фабрику в Даблині, столиці Ірляндії.

СВОБОДА ПЕРЕВОЗУ АМУНІЦІЇ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 19. мая. — Конференція для контролі над оружем й амуніцією, яку тут скликано з рамени Ліґи Народів, заявилась за свободою перевозу оружя й амуніції на кораблях.

ПРОТИ ТАЙНИХ ТОВАРИСТВ.

РИМ, 19. мая. — Італійський парлямент приняв законопроект про заборону тайних товариств.

Кажуть, що сей закон звертається проти масонів.

СТАРИЙ ВІДМОЛОДІВ.

ПАРИЖ, 19. мая. — Старий 84-літній французький маляр Арман Ґійомен відмолодів наднво. Почуваеться молодим, сильним, здоровим і охочим до життя.

Се сталось через спосіб відмолоджування при помочі перелиття крови.

Лікар др. Яворський перелив його кров і додав йому крови молодої дівчини. Се перелиття і молода кров старця відмолодили до непізнання.

Др. Яворський небаром видасть книжку про сей спосіб відмолоджування.

АЛЯНТИ ПРОТИ БИЗНЕСУ АПФЕЛЬБАВМА.

ЛОНДОН, 18. мая. — Тутешній соціялістичний дневник Дейлі Геролд пише, що має певні відомости, що Велика Британія предложила другим аліянтам, аби поставили російському совєтському урядови спільне домагання, щоб вирікся „комуністичного інтернаціоналу" Зіновєва (Апфельбавма) і викинув його з Москви.

Газета докоряє з того приводу аліянтам і каже, що якби большевицький уряд принняв сей наказ і виконав його, то се було-б нещастєм (?!!) для цілого світа.

Тому вона протестує проти вмішування у „внутрішні справи Росії" і називає такий виступ аліянтів ворожим кроком против самостійної держави.

МАРОКАНЦІ ЗБИРАЮТЬ СИЛИ.

ПАРИЖ, 18. мая. — З Марока (в північній Африці) повідомляють, що Мароканці збирають тепер більші сили й амуніцію до виступу проти французького війська.

НОВА СВЯТА.

РИМ, 18. мая. — Вчера папа римський Пій XI канонізував нову святу Тересу, монахиню з Франції, яка померла в 1902 р. Канонізація відбулася в церкви св. Петра при участи 40,000 народу. В церкві було 8,000 світел.

АЛЯНТИ І БОЛГАРІЯ.

ЛОНДОН, 18. мая. — Болгарське правительство домагається, щоб аліянти дозволили йому задержати бодай половину додаткової 13,000-ної армії, з уваги, що комуністи в краю не перестають організувати заворушення. ... [illegible]

Одначе Англія і другі аліянти ... [illegible]

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
[illegible] daily except Sundays and holidays
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
[illegible]		Поодинока число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 1838 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

НАМ ТРЕБА ЧЕСНИХ І ЗДОРОВИХ КАНДИДАТІВ

До канцелярії Українського Народного Союза прийшло сими днями таке письмо:

„ВП. Секретар.

„Прошу повідомити нас, що ми маємо робити з нашим братом Н. Н. Він вступив до нашого відділу дня 18. січня сього року, а за кілька тижнів по його вступленню до відділу й Українського Народного Союза лікар признав його хорим на сухоти. Тепер він не здатний до ніякої роботи й ми його мусимо удержувати з добровільних складок. Тепер він жде, щоби укінчилися йому шість місяців від його вступу, щоби він став правосильним членом і мав право до запомоги з каси братської й головної каси Українського Народного Союза."

Отсей лист роскриває важний боляк, до котрого лічення члени й відділи Українського Народного Союза мусять взятися всіми силами.

Памятати нам треба, що асекуруватися повинен кождий чоловік і кожда женщина. Однак, памятати треба рівночасно, що право вступу до організації має здоровий чоловік. Лишень така організація може гарантувати своїм членам сповнення всіх обіцянок супроти сих членів. Всі табельки смертельности обраховані для людий, які при вступі до організації були здорові. Нема нігде в світі організації, яка приймалаби людий хорих на таких самих умовах, що здорових. Така організація не моглаби обрахувати кілько в неї буде смертий, а тим самим вона легко моглаби зробити страшну похибку, яка моглаби її коштувати існування.

Кождий чоловік повинен асекуруватися, себто лучитися з другими людьми, так здоровими як він, для взаїмної охорони тих, яким трафиться нещастє. В сьому лежить суть асекурації. З того виходить, що асекурація не може приймати хорих людий, котрі наражені на кілька разів більшу небезпеку, як здорові, і котрих кошти асекурації повинні бути що найменче кілька разів висші від коштів асекурації здорової людини. Хора людина, яка вступає до організації на таких умовах, як здорова, є обманцем своїх товаришів, бо вона складає на своїх товаришів тягар свого обезпечення. Ся людина є обманцем ще й тому, бо вона є певна, що вона дістане своє обезпеченє, а своїх здорових товаришів лишає на волю Божу. Такий чоловік, який відкладає з дня на день приступленнє до запомогової організації, поки не захоріє, є недбалюхом. Коли він наконець захоріє й приступає до організації, він заховується як жебрак, котрий спихає на других людий тягар власного удержання. Коли він ще представляється своїм товаришам здоровим, то він заховується як обманець. Такий чоловік є галапасом, наживником, що хоче жити чужими соками. Чесний чоловік буде соромитися такого вчинку. Чесний чоловік буде паленіти зі стиду на саму думку, що він мавби приступати до організації яко здоровий, а відтак мало показатися, що він при вступі був хорим. Чесний чоловік такого вчинку ніколи не зробить.

Та не всі люди чесні. Бувають також інакші. І тому перед такими всяка організація мусить хоронитися. Оборонятися перед таким чоловіком мусить не лишень уряд Українського Народного Союза, але уряд відділу. Оборонятися мусять врни не в інтересі урядників, а в інтересі організації, себто загалу членів, бо така людина, яка безчесно представляється здоровою і впихається до організації, спадає тягаром на касу відділу та касу Українського Народного Союза, висисає соки, яких вона там не складала.

Милосердя треба мати, але не для таких людий, які обманьством закрадаються до орґанізації. Хто має милосердя для такого незаслуженого обманця, той помагає ошуканцеви та кривдить родини чесних членів, які приступили до нас чесно, які були здорові при вступі, які захорували доперва по приступленню. Колиб ми помагали таким людям, то ми запомагалиби тих, що нас обманюють, а каралиби тих, що з нами поступають чесно. Маймо милосердя для людий, які з нами поводяться чесно, але не маймо його для людий, які супроти нас, злучених в організацію, поступають нечесно.

Приєднуймо нових членів до своїх відділів та до Українського Народного Союза, але голосім усюди, що за пізно буде приступати до орґанізації тоді, як людина захоріє. Голосім усім, що приступати мусить чоловік тоді, як здоров. Остере[illegible] доказ[illegible] що вони приступали хорі. В той спосіб ми дамо з гори осторогу тим, що збираються приступати до нас аж тоді, як захоріють. В сей спосіб ми зберемо до себе здорових і будемо запомагати лишень чесних.

КОНВЕНЦІЙНА КАМПАНІЯ ЄДНАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ

ЗГІДНО З УХВАЛОЮ 16-ої КОНВЕНЦІЇ У. Н. СОЮЗА ПРИЙМАЄТЬСЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ

В КВІТНИ, МАЮ І ЧЕРВНИ 1925 Р.

ЗЕМЛЯ ГОРИТЬ ПІД НОГАМИ

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

I.

Те, що коїться саме тепер в совітськім раю, варте того, щоб придивитися до него ближче. Вже одне те, що надії „ленінських дурачків", себ-то пролетаріяту привалежного до ком-партії, на всесвітню революцію оповіщено помилковими через неприхильну міжнародню обстановку, свідчить про непевність большевицьких гараздів, як ідеольоґічних, так і практичних. А всесвітня-ж соціяльна революція, як відомо, — се головний козирь в руках комуністичних гохштаплерів, козирь, за-ради котрого обдерто до нитки півтораста міліонове населення колись великої, а тепер в корчах конаючої, держави, за-ради котрого вчинено десятки міліонів душогубств у тій же таки державі скасовано всі свободи й натомісць заведено диктатуру... над пролетаріятом і селянством та знаменито на ввесь культурний світ бузувірське „Че-ка"; козирь, за-ради котрого тую колишню державу, а тепер совітські републики, кинуто в обійми безперервного голоду, хороб і вироджения, за-ради котрого спльондровано в нівець й нашу прекрасну, соняшну Україну й зроблено з неї рай для всякої московсько-жидівської комуністичної наволочи й Дантове пекло для українського народу в хвилю його великого прочинку до волі.

Козирь всесвітньої революції, як признається сам пархатий голова Комінтерну, бито капіталом, що по війні й революціях прийшов до притомности й плювати хоче на всі страхи комуністичні. Се перший і найголовніший наслідок російського червоного жовтня. Гордий своїм розумом, живучістю, витревалістю капітал глузливо й нахабно знову стоїть у величній поставі й з призирством дивиться як учорашний його смертельний ворог лиже йому халяви, жебраючи позики на „сов-строїтельство", і обіцяючи за неї останні свої „животи".

А справжній пролетаріят, діставши від большевизму страшний удар розколу в своїм рухові, знесилився до того, що мусить в той самий час мовчки спозирати на сю траґикомедію й витерплювати зневагу від своїх запеклих ворогів з одної й другої сторони.

Бито й другий козирь у руках московсько - жидівських червоних шахраїв — бито т. зв. ленінізм, що мав замінити собою постарілий марксизм. Ще вчора комуністична банда в Москві возвела свого божевільного червоного царя в святі, законсервувала навіть його розідене сифілісом тіло, щоб було подібнійше на мощі, й спорудило над ним пишний мавзолей, а його твори, себ-то кілька томів одна другій суперечних статтей, оповістила непогрішимими й створила з него цілу науку (ленінізм); обовязкову до вивчення в усіх школах, урядах і т. д., — а нині вже відомий леніністі автор (до-речи мовити, безграмотної) „Азбуки комунізму" (виданою також і нашими комуністами в Америці) „вождь" комсомольців, тов. Бухарін, критикуючи ніби „военний комунізм", трощить і руйнує доценту ленінізм.

„Се, — каже Бухарін, — не рух наперед, не розвиток господарства, а виключно поживанне старих запасів". („Правда", 24. IV.). Себ то гідний свого вчителя учень нарешті мусить визнати те, що вже кілька років підкреслюють „контр-революційні" ґазети, а саме, що „консумуючий, себ-то паразитний большевизм міг істнувати лише доти, поки було що нищити; а як прийшло до відбудови господарства, то [illegible] „Аракчеєвщина"*) не могла більш істнувати".

Розвиваючи далі ідею... „свободи товарообороту" й „розвязання капіталістичних елементів на селі", невдячний учень допускається навіть блюзнірства, заявляючи привселюдно, що Ленін „нічого не вмів передбачити"... „Найбільший теоретик і геніяльний вождь робітничої кляси послідовно висовував два, виключаючих один одного, стратеґічних пляни розвитку продукційних сил Росії, і з них обидва, як виявилось, були ні до чого непридатні, безглузді". Так возвеличує память свого „геніяльного вождя" один із тих, котрі тепер суть диктаторами над нещасними совітськими републиками.

Що-ж такого сталося, що навіть автор натхненої Леніном „Азбуки комунізму" мусив огол осити похід супроти... своєї власної „Азбуки"?... Та коли ми підемо за міркуваннями большевицького ідеольоґа далі, то одразу догадаємося, хто став причиною такого з Божою допомогою повороту в думках і поглядах сего ще недавного запеклого большевика, а тепер ніби „соціял-угодовця".

Виявляється, що кілька літ праці по підняттю промисловости пішли на марне тому, що червоні будівничі не хотіли зрозуміти одної невеличкої річи: зубрячи „Азбуку комунізму", вони забули буржуазну, але правдиву на всяк час, азбуку, що **„промисловість залежить від селянського ринку", що „попит залежить від рівня господарської моці селянського господарства"** і т. д. Доступній учням нижчих кляс торговельних шкіл економічні аксіоми показались недоступними великорозумним реформаторам вселюдського життя, і треба було аж стихійної, життетревалої впертости **простого селянина,** щоб розіденний комуністичним благоглупством мізок московських диктаторів нарешті став здібним до уняття сих істин. Сим пояснюється і викинуте ще недавно гасло — „лицем до села", і орієнтація на „дбайливого селянина", котрого за „Азбукою комунізму" досі вважалося за „куркуля", себ-то за ворожий „савєтам" (ще-б пак!) елемент, і заходи коло створення „нового неп'у" і т. и. гріхи супроти Бухаринської „Азбуки". Диктаторів відчули з смертельним холодком у серці, що „активність селянина зростає", а їм надходить „смерканне большевизму", тому пішли до голови по розум.

Чи-ж не запізно?

М. Джеря.

*) Аракчеєв — міністр за царів Олександра І й Миколи І. Відомий своїми „военними поселеніями", де кріпаки мусіли господарювати по команді.

ПОДЯКИ

Отсим складаю сердечну подяку насамперед урядови У. Н. Союза за уділення мені запомоги з фонду убогих в сумі $50.00 з причини зломання ноги. Ся допомога мені дуже придалась у таким нещастю.

А тепер кличу до Вас, дорогі Браття і Сестри вступайте в члени У. Н. Союза, бо Вами ніхто так не заопікуеться в нещастю як У. Н. Союз. Бо тільки той Батько, У. Н. Союз, допоможе Вам тоді, коли Ви самі не можете помогти собі. Отож не дивіться, що Ви молоді або самотні, Він не має ріжниці, які Ви, чи самотний, чи жонатий, а в нещастю принбсить Вам поміч і не цураеться нікого ані не жадає того, що другі. Отож ще раз кличу, щоб ані один Українець на землі Вашингтона, без ріжниці де живе, не був поза У. Н. Союзом. Бо У. Н. Союз се найбільша організація і найсправедливійша. Вже не одній сироті і вдові сльози обтирав і ще обітре. Отож прийдіть і впишіться в члени до У. Союза, бо тепер маєте найбільшу нагоду. Бо як Вам відомо, що на 16. головній конвенції ухвалено приймати членів без вступного. Отож вступайте в члени найскорше, бо часом буде запізно. Бо У. Н. Союз тільки допомагає тим, що належать до нього.

Таксамо складаю сердечну подяку урядови відділу 179 У. Н. Союза, що не відмовлять чи то в просьбі чи в роботі і що працюють щиро і солідарно для своїх членів. Ще Вам раз дякую за щиру роботу. Дай, Боже, щоби 179 відділ зріс не на 100 членів, але на тисячу, і щоб не знаходився у нас ані один Українець, котрий не належав би до того відділу.

Іван Добромільський,
член 179 від. У. Н. Союза
в Ст. Луис, Мо.

Складаю сердечну подяку в імени студента Тимка Ірзи з Вунсакет, Р. Ай., тим добродіям, котрі поспішили на просьбу підтримати його. З Hurchusk Naugatuck, Conn. $5 о. Мирон Залітач Скрентон $5, Тов. Американських Горожан в Филаделфії $10.00, секретар 102 від. У. Н. С. надіслав від Д. Крука $1.00, Д. Країло 75, А. Угрин 25, о. Евен Петрашович Конелсвіл, Па. $1.00, з Вунсакет П. Хіта $1.00, Й. Виспянський $1.00, А. Кобиляж $2.00; надіслав Теодор Малик з Филаделфії від Тов. Любов 45 від. У. Н. С. $10.00. Ст. Штогрин $2.00 М. Пеленський $1.00, М. Довбенько $1.00 Ю. Крет $1.00, Т. Зубрицький $1.00, П. Козачишин 50, Т. Малик 50, І. Пик 50, В. Стриковський 50 М. Сташевський 50, Ан. Гарасим 50, Ан. Бучацький 50, П. Совірка 25, П. Ґойовський 25, дрібними датками 1,75.

Тов. ім. Франка від. 93 У. Н. С. Сентрал Фоллс, Р. Ай., з представлення другий раз 13,71. Тов. Запорожська Січ від. 317 У. Н. С. Сиракюз 5 дол. Тов. св. Стефана, від. 181 У. Н. С. з балю 24,18. За се Вам, Боже заплать, що не даєте загибати здібним одиницям.

Й. Ірза, батько.

P. S. В другій подяці з 26. лютого зайшла ошибка. Було о. С. Милянич 1.,00, а мало бути д. С. Милянович 1,00.

УКРАЇНСЬКІ ВИДАННЯ НА ЕМІҐРАЦІЇ.

Бюлетень Укр. Пресов. Бюра в Чехо-Словаччині. (Прага).

Бюлетень Укр. Телеґр. Аґенства (Українтаґ) в Румунії. (Букарешт).

Бюлетень Укр. Еміґрант. Орґанізацій у Франції (Париж).

Журнал „Наша Громада" в Чехії (Подебради).

Журнал „Хліборобська Україна" у Відні.

Журнал „Наш Світ" у Варшаві.

Журнал „На чужині," Орґан Студент. Громади у Варшаві.

Журнал „Студентський Вістник," Видання ЦЕСУСа в Празі.

Бюлетень Закорд. Відділу Нац. Союзу Студент. Орґан. України (анґлійською та фран[illegible]

НА ПОМІЧ НАШИМ СТУДЕНТАМ В АВСТРІЇ

(Поклик до українського громадянства в Америці).

Сим маємо шану повідомити, що Українське Товариство Прихильників Освіти у Відні скінчило саме 5 літ свого істнування. Зачинаючи 6-тий рік, стоїть Т-во перед важним завданнєм культурно-матеріяльного забезпечення українського студентства на території Австрії (Відень, Ґрац, Леобен).

Однак невідрадне під сю пору і просто дуже скрутне матеріяльне положення нашого студентства, та з другого боку, брак всяких фондів в нашому Т-ті, заставляє нас шукати виходу з так тяжкого положення, щоб ратувати нашу будуччину, нашу молодь.

Підмогами нашого Т-ва користувалось дотепер 335 студентів, з котрих покінчило студії приблизно 200 і всі повернули до краю й там працюють для добра свого народу. На жаль, ізза браку фондів і лихого здоровля мусіли перервати студії 73 студенти, а померло з нужди 2.

Підмоги уділює Т-во виключно незасібним студентам, які змушені обставинами студіювати закордоном і не мають нівідки помочі.

100 СТУДЕНТІВ ПОТРЕБУЄ ПОВНОЇ ДОПОМОГИ!

В певній надії, що праця наша і вмайбутньому стрінеться зі щирим підпертєм, просимо українське громадянство в Америці о ласкаві жертви на адресу: PROF. DR. S. DNISTRIANSKY, (Fuer Ukr. Verein d. Kulturfreunde), WIEN VIII. Albertgasse 34/26.

З правдивою пошаною,

ЗА ВИДІЛ Т-ВА „ПРИХИЛЬНИКІВ ОСВІТИ":

Др. С. Дністрянський, голова. Михайло Гуцуляк, писар.

РАТУЙМО ГОЛОДНИХ!

Там в старім краю, на західно-українських землях голод. Там наші рідні браття і сестри гинуть від голодової смерти.

Так нас повідомляють з рідного краю. Бють на тривогу в дзвін, щоби ратувати живий нарід. Шлють до нас відозви і питають: Чи дійшов до Вас голос розпуки рідної землі, чи знаєте, що жде нас неминуча смерть, якщо не прийдете негайно з допомогою голодуючим?

А ми що робимо? На кого ждемо? Як ратуємо рідних від смерти?

Крайна пора нам отямитися. Послідний час взятися до роботи і не відкладати тої пекучої справи.

Свою дрібну лепту відсилаю до Обєднання, щоби воно висилало негайно до краю на руки Краєвого Комітету „Голодному Селу" у Львові. А складаючи кличу заразом до всіх других Українців в Америці.

Браття і Сестри. Спасаймо життя наших братів селян. Хтож їх поратує як не ми робітники. Миж їм найблизші. Складаймо жертви всі як оден. Відмовмо собі одного балю, відмовмо собі час до часу овочів, папіросів, трунку, або театру, а ті заощаджені гроші жертвуймо на ратунок людей від смерти.

Як не попремо краю в тім нещастю то спаде на нас вічна ганьба, вічне прокляття і будемо тинятися на чужині як той проклятий вічний жид без спокійної совісти, без щастя і утіхи.

Хто відмавляє в теперішну хвилю допомоги голодним братам в краю, той тоже їх свідомо живцем в ту могилу, яку викопали нашому народови Ляхи.

Тож не допомагаймо Ляшні нищити наш нарід. Кличмо нарід на пораду, залишім всі спори, залишім бізнеса, а говорім тепер про ратунок тих, що стоять перед самою вже смертю.

А коли зійдемося на нараду, то ратуймо голодних, і думаймо про живих. Покажім світови, що ми не раби. Не приймаймо польсько-римського конкордату. Піднесім такий голос, щоби Рим почув, що ми ще живий і вільний народ.

Не спім, а борімся, а боротьбою здобудемо своє право.

Петро Косьмій.

НАГІНКА НА ПРОФ. ГРУШЕВСЬКОГО

На київськім губерніяльним зїзді рад голова київського губвиконкому Гринько — той самий, про якого акад. Кримський колись писав, що його „світлого імення" не забуде Україна — зробив донос на проф. М. Грушевського.

Злочин проф. Грушевського полягає в тім, що в числі 1—2 своєї „України" за цей рік, присвяченій памяти Шевченка — „не згадується ані словом про істнування радянської влади". У статті самого проф. Грушевського („В шістдесят четверті Шевченкові роковини") — „нема нічого льояльного." Гринько з цього робить висновок, що проф. Грушевський „ігнорує радянську владу", що він „хоче істнувати помимо цеї влади, не звертаючи на неї уваги"...

До цього доносу, звереного проти особи проф. Грушевського, київський „червоний губернатор", навязав де-які загальні міркування. „Очевидно, — сказав він, — що українську літературу, публіцистику й культуру ми ще далеко не завоювали. Настав час витворити з наших робітничих і селянських мас власні нові кадри для наукової та культурної праці на полі письменства, науки, журналістики й публіцистики". І це все має творитись „в умовах радянської України та українізації"...

Совітсько-українські часописи про цей виступ „світлого" Ґринька нічого не пишуть — тільки в московських „Ізвестіях" (ч. 94) є про це кореспонденція з Київа. Чи не сам Гринько ту кореспонденцію й написав? Вислугуватись — так вислугуватись!

АФАНАСІЙ ФИЛИПОВИЧ, УКРАЇНСЬКИЙ МОНАХ, РОЗСТРІЛЯНИЙ ПОЛЯКАМИ 1648 Р.

З геройської епохи нашої визвольної боротьби, яку розпочав Богдан Хмельницький 1648 р., маємо цілий ряд героїв, що життя своє положили за Україну, розстріляні Поляками. Загально відомо, що свою смертю поліг Іван Виговський, наслідник Хмельницького на гетьманстві, розстріляний на приказ одного польського полковника 1667 р., — тою смертю умер і найславнійший з полковників Богдана, Іван Богда. А кілько було замучених і розстріляних так, що ніхто про се не знав, і тільки самотні, запалі могили лишилися на місці їх геройської смерти.

Одною з перших жертв, що на самім початку повстання були розстріляні належить мало відомий берестейський ігумен Афанасій Филипович, що під стрілами покінчив життя 15. вересня 1648 р.

Афанасій Филипович походив з міщанського роду, його батько був гарбарем. Вчився він в українських школах, мабуть в Острозі, і добув собі довольно широку освіту, знав добре математику і грецьку мову. Як покінчив школи, став домашнім учителем у богатих панів. Сім літ був на дворі литовського гетьмана Льва Сапіги і учив тут якогось таємничого „московського царевича".

В тому часі Поляки хотіли використати замішання, що були у Московщині, і висилали туди ріжних „самозванців", які називали себе потомками царів і ширили серед народа розлад і спори. Так в 1605 р. вислали туди якогось Димитрія, що оженився з донькою польського вельможі Мнішха, Мариною, і справді добув Москву і там коронувався; але потім Москвичі його убили. Гетьман Сапіга хотів мав собі другого такого самозванця, котрий називався Іван Дмитрович і подавав себе за сина тамтого Димитрія. Того непевного царевича учив Афанасій Филипович, — через те пізнійше він мав великі клопоти.

Пізнійше Афанасій знеохотився до світського життя і пішов до монастиря. Був він зразковим монахом. Дні і ночі перебував на молитвах і пості, з великою посвятою служив людям. Строге, аскетичне життя виробило у його вдачі незвичайну ніжність і чутливість. Не міг він без сліз дивитися на людські терпіння.

Нераз без причини попадав у довгий, несамовитий плач, серед горячої молитви бачив він ріжні привиди, видіння, чув голоси з неба. Особливо почитав він Матір Божу, а чудотворній іконі в Купятичах на Білій Руси і все віддавався її в опіку.

Як простий чернець Афанасій виконував ріжні доручення своїх духовних властий. Їздив за посилками в далекі сторони, ходив за милостинею в ріжні міста і села. В 1637 р. з власної охоти пустився з другим чернцем возиком з одним конем в дорогу аж до Москви, просити царя о підмогу для купятицького монастиря. Дорогу відбув в зимі, серед снігів і морозів, серед ріжних небезпек. Мало не втопився в переправі через Дніпро, довго блудив у наддніпрянських пущах; в одним місці украдено йому коня, в другім селяне тяжко його побили, в иншім покусав його пес так небезпечно, що він довго був слабий і горячкував. Московські сторожі не хотіли перепустити його через границю і тільки хитрощами, завдяки своїй упертости він таки перебрався до Москви. Цареви подав Афанасій образ Богородиці й опис своєї подорожі і добув за се багато милостиню.

Побожне життя Афанасія звернуло на нього увагу духовенства і його вибрано берестейським ігуменом. На сім становищі Филипович показав незвичайну відвагу і завзяття. Берестейський монастир хотіли тоді забрати езуїти. Афанасій боронив своєї церкви хоробро і витривало. Він зібрав давні грамоти, що доказували, що монастир має належати Українцям. Їздив кілька разів до Варшави, щоби добути нові привілеї для берестейського братства. Не минав ніякої нагоди, щоби заступитися за потреби своїх парохіян. Ся праця і великі зусилля вичерпали його ніжну натуру. Він став загонистий, неуступчивий, схильний до ярких виступів.

Раз був він у Варшаві і там довгий час ходив по ріжних урядах і панах, щоби добути для Берестя нові права. Поляки стрічали його з глумом, з насмішками.

Він прибитий вертався до своєї господи. По дорозі побачив якусь жінку, що бігла простоволоса і в розпуці кричала: „Украли мені подушку і ковдру!" Афтанасій змилосердився над нею і дав їй червінця. Але сам попав у такий жаль, що не міг стриматися і голосно плакав. Тоді прийшло йому на думку, щоби піти на королівський замок і там голосно кричати і домагатися справедливости. Так він і зробив.

Пішов до королівської палати і там в голос кричав: „Найяснійший королю, кривду велику терпимо! Ломлять наші давні права! Віра наша терпить у християнській державі більші утиски, як під Турком!" Так він кричав. На замку зробився рух; збіглися дворяне, почали його успокоювати, обіцювали, що король вислухає його бажань.

Та сталося инакше. У справу вмішався духовний суд і рішив Филиповича увязнити. Його замкнено у якійсь господі нibи божевільного і тримано його так кілька тижнів. Нещасний монах пробував звернути на себе увагу ще иншими способами. Він викрався ранком від сторожі і напів нагий, у чернечому каптурі з костуром біг вулицями і кричав великим голосом: „Горе проклятим і невірним!" Зібралася юрба народа, бо се було свято, але сторожа здігнала Афанасія, обскочила його і кинула в болото і так перележав він довго на морозі, бо се був март, аж взяли його на віз і завезли до вязниці.

Духовний суд потім осудив Афанасія і рішив позбавити його священства і ігуменства. Але Афанасій відкликався до митрополита. Тоді перевезено його до Київа. Митрополит Могила розглянув його справу і переконався, що Филипович не винен нівчому, — він тільки так ревно боронив справ церкви. Його привернено назад до уряду і він мав радість відправити службу божу у Печерській Лаврі.

Филипович вернувся знов до Берестя. Тут Поляки зустріли його з великою ненавистю. Наш чернець ніде не міг показатися, всюди кричали за ним: „Гу-гу, Русин, Господи помилуй, невірний, Наливайко!" Не дозволювано священикам навіть іти з св. дарами через місто, бито їх, обрізувано бороди, переслідувано на ріжний спосіб. Филипович знов їздив жалуватися до Варшави, але безуспішно. Польські урядовці жадали таких великих грошей за протекцію, що ігумен не міг їх дати. В Кракові заходив Филипович до московського посла, якого знав з побуту в Москві 1638 р. Розмова з послом привела на Афанасія нову біду. Посол дуже пильно розпитувався о того „царевича" Івана Дмитровича, якого Афанасій колись учив. Московський цар був занепокоєний появою нового самозванця і хотів його добути в свої руки. Филипович розказав все, що знав про молодість „царевича". Московський посол використав се і перед польськими панами покликався на слова Филиповича. Поляки, що віддавна ненавиділи ігумена, закинули йому державну зраду і замкнули в тюрмі у Варшаві.

Знов кілька місяців був Филипович у вязниці. Зразу тримали його під строгим доглядом, не допускали до нього нікого, не давали книг ні паперу до писания. Пізнійше нагляд став лекший, Афанасіеви дозволено писати. Він зложив тоді пісню, що починалася такими словами:

> Даруй покій церкві твоїй,
> [Христе Боже,
> Дай поміч від печалі,
> Щоби ми цілі зістали,
> Терпіти більше не знаю,
> [чи хто з нас зможе...

Писав він також меморіял до короля, де виказував свою невинність і заступався за своєю церквою. Писав він так: „Чи не волівби я бідний сидіти в монастирі, як инші духовні отці і брати мої і молитися, — але з божої волі мушу заступатись за своїх". Сей меморіял він казав оправити в зелений атлас і як король переїздив вулицями Варшави, один міщанин кинув його до королівської карети.

Тимчасом розслідживано справу того „царевича". Показалося, що він навіть не є родом з Московщини, а є сином шляхтича з Підляша, що звався Дмитро Луба. Сей шляхтич був в московськім поході, там поляг, а його малого сина перевіз до Польщі другий шляхтич Білинський і розпустив вістку, що се син царя Дмитра; він робив се тому, щоби добути собі гроші і значінне. Івана Дмитровича видано цареви, але в Москві розслідили, що він нічого не винен і його пустили на волю.

Тоді також випустили з вязниці Филиповича. Але не дозволено йому вернутися до Берестя, а приказано жити в Київі. Але берестейські міщани так просили митрополита, щоби він переслав їм Афанасія, що врешті він на се згодився і Филипович вернувся до Берестя.

Перетомлений довгими переслідуваннями Афанасій вже не виступав голосно проти Поляків, а відпочивав в монастирі. Але вороги памятали про нього.

В 1648 р. вибухло козацьке повстанне під проводом Богдана Хмельницького. Тоді на Волині і Подіссю почалися арешти й переслідування Українців, підозрілих о звязки з повстанцями. Тоді берестейські Поляки рішили і з ним порахуватися.

Дня 11. липня 1648 р. ігумен відправляв службу божу. Нараз до церкви вдерлося кількох шляхтичів, що мали арештувати ігумена. Афанасій зразу так зворушився, що не міг ні слова вимовити, але потім відзискав спокій і докінчив службу. По богослуженню взяв з собою одного з черців і пішов на замок.

Шляхта обжалувала його, що він посилав листи і порох до козаків. Афанасій спокійно заявив, що се неправда. Тоді вислано до монастиря урядника з гайдуками, щоби перевели трус і шукали листів і пороху. Та не знайдено нічого. Як вже верталися сей урядовець в злости вилаяв гайдуків: „Бодай вас позабивали, — не могли ви підкинути якого мішка пороху і сказати, що знайшли в монастирі?"

Суд побачив, що се закиди безосновні і вже не питався о листи і порох. Але тоді почали робити Афанасіеви закид, що він виступає проти унії. Афанасій заявив голосно, що він справді противиться унії. Тоді шляхта кинулася на нього з криком: „Стяти, четвертувати, на паль його вбити!" Суд приказав замкнути його до вязниці. Заложено йому на ноги кайдани. Так сидів він в тюрмі від липня до вересня.

Афанасій бачив, що грозить йому велика небезпека, але не хотів упокоритися. Противно, ще й більше дратував Поляків, через вікно зза грат кликав: „Не вийде із сеї держави меч війна, — аж благочесте побідить". І в дійсности Богдан Хмельницький ішов побідним походом на Волинь під Пилявці.

На Польщу упав страх. Всюди короткою розправою карано підозрілих. Вороги порішили покінчити і з Афанасієм.

В ночи з 14 на 15 вересня 1648 р. сторожа розкувала Афанасія з кайданів і вивела його до обозу за місто. Привела його до команданта. Сей сказав тільки: „Чого ви його до мене привели? Маєте його в руках, робіть з ним, що хочете!" Посіпаки повели нещасного ігумена дальше до ліса. Там зразу припікали його огнем, потім приказали гайдукови розстріляти. Гайдук набив мушкет двома кулями, попросив ігумена о прощенне і благословенне, — потім стрілив в чоло нещасного і убив його на місці. Закопали його тутже в ямі. Ніч була погідна, без одної хмари, але по небі показувалися грізні блискавки.

Тіло Афанасія лежало тут вісім місяців, бо Берестяне не могли віднайти могили мученика. Аж якийсь семилітний хлопчик показав се місце. Черці потайки перенесли тіло ігумена до Берестя, потім відправили йому величаві похорони і зложили мощі в церкві св. Симеона, там, де Афанасій Филипович був ігуменом.

Так покінчив життя Афанасій Филипович, людина чиста, повна посвяти й любови до свойого народа. З пошаною згадуємо імя патріота-мученика серед инших визначних людей, що зложили свої голови за Україну.

І. К.

В. БУДЗИНОВСЬКИЙ

Послідний Ногай.

(Історичне оповіданне).

(Свобідно за Купером)

(11)

— Пора похарчуватися і відпочати, бо в ночи не буде коли. Скоро місяць зійде, мусимо знов бути на ногах, щоби досвіта станути в Торках... В сім місци я був ще молодим парубком. Моє товариство сиділо тут ціле літо, полюючи. Ся сторона була дуже богата на зьвіра. Ми загадали заснувати тут городок, щоби був постійний захист перед наскоками очаківських, чи кримських Татар. Рід Ногая вже тоді був з нами, бо ворогував з Кримцями. Поки що ми построїли просторну сильну башту з дубових колод. Навкруги неї були колиби покриті корою. Сідайте на отсей горбок. Розкажу вам, як то було.

Дівчата позіскакували з коний і посідали на вказаній Тихолізом горбку. Ногаї пішли в кущі. Тихоліз стояв і розказував дальше.

— Саме тоді, коли ми тут промишляли, Ляхи стали руйнувати городки уходників, щоби козацтво, не маючи проти Татар захистів, так сильно не розводилося. І Татарам такі городки були дуже невигідні, бо чамбулам хижаків загороджували дорогу в християнські землі. Отже Татари спільно з Ляхами стали наскакувати на городки [illegible] їх. Провідавши, що громада уходників засновує тут город, Ляхи вислали відділ війска, щоби нас розігнав. До Ляхів приїхав чамбул Кримців. На наше щасте Мурат, котрий тоді був ще молодим парубком, полював саме в тім лісі, в котрім польське війско і Кримці станули на відпочинок. Підслухавши їх розмови, він зараз метнувся до нас і розказав, що Ляхи з Кримцями наскочать на нас середупівночи. Користаючи з того, що ворог загадав наскочити на сплячих, отже й не подумає, що дожидаємо його, ми устроїли засідку... на деревах. В башті лишився Мурат з кількома своїми Ногайцями. Навкруги башти, що стояла по середині малої полянки, лишилися порожні колиби. Всі козаки з мушкетами і з луками усадовилися на деревах, попід котрі йшов одинокий приступ до полянки. Серед упівночи напасники справді надійшли. Ми не бачили їх, тільки чули, бо в лісі було темно, а хмари, що саме тоді насунули, зробили ніч ще темнійшою. Збиралося на бурю, вже й дощ став накрапати. Коли ми зміркували, що частина напасників уже на полянці і решта під нами, з дерев посипалися стріли. [illegible] майже кожда стріла найшла собі жертву, бо ворог ішов збитою купою. Ті козаки, що були на початку стежки, зсунулися з дерев і приготованими гилями загатили ворогови відворот. Кождий, хто вертався, погибав від ножа або сокири. Ногайці викинули з башти між колиби кілька вязанок запаленого ріща. Колиби займилися, на полянці стало ясно, як в день. Ми позлазили з дерев і окружили цілу полянку. Ляхи й Кримці збіглися на освітленій полянці і наші стрільці бачили свою ціль як в білий день. Ми самі стояли поза обсягом світла пожежі і скриті за деревами, були для ворожих стрілів невидимі. По луках, заговорили рушниці. Ногайці пражили з башти. Недобитки ворогів схоронилися в найбільшій, ще не горіючій колибі. Ногаї не запалили її, бо метані ними горіючі вязанки сіна чи хворосту не долітали. Нараз ми всі на часок задеревіли. В хмарах неначе заревла тисяча гармат і лиснуло так, що ми на хвилю осліпли. Колиба дихнула огнем, бо в неї вдарив грім. Ми звернули туди наші мушкети, щоби плюнути оловом між втікаючих з колиби ворогів. Але ніхто не втікав. Не втікав, бо всіх їх Бог побив. Разом з колибою й вони згоріли. Коли випогодилось і зазоріло, ми стали збирати побитих. Між ними було пару ранених Ляхів і пару Кримців. Ляхів ми всіх подобивали. З Кримців тільки таких, котрі булиби й так вмерли, бо їх рани були тяжкі. Двох, котрі могли вилизатися, ми лишили і пустили домів. Се на те, щоби в орді розказали, що хижаків, які непокоять православних уходників, що в поті чола працюють на хліб, бє не лиш рука уходника, але й рука божа. Побитих ми поховали на місци, де стояла громом підпалена колиба. Горбок, на котрім сидите, то їх могила...

Мов ужалені схопилися з могили дівчата і Криса.

— Вони вже ніякого лиха не вдіють, — Тихоліз успокоював. — Може й з їх костий вже сліду нема... І не прийде ніхто сюди, бо коли між Татарами розійшлася вість про се, що тут сталося, вони стали оминати се місце, неначе сторону, яку християнський Бог взяв під свою особливу опіку.

— Чому-ж се місце опустіло, коли йому вже не грозила татарська небезпека? — спитала Варка. — Де ділися ті, що разом з вами загадали були построїти тут городок?

— Розійшлися. Зараз по тій різни пішли в иншу сторону промишляти, бо й їм ніяково стало жити тут, сказатьби, на могилі цілої сотні вирізаного і Богом побитого народу. Колиби, котрі ще не спалені і башту ми полишили так, як стояли і відійшли. З колибів, бачите, ні сліду. На місци, де вони стояли, трава й кущі зеленіють. Башта, як її хто не спалив по нашім відході, повинна ще стояти.

— Стоїть, — перебив Мурат, котрий вже вернув і слухав оповідання Тихоліза. — Стоїть таки зараз за сим корчем. Відси не видко її, бо дах завалився. Але стеля ціла і стіни добре держаться. Нічліг буде вигідний і безпечний. Гамер вже дре в лісі мох і носить до башти. Жерело біля башти вже вичистив.

Ціле товариство пішло до башти, в котрій на самій середині вже горів невеликий огонь. Гамер показав дівчатам один з задних кутів башти, де була розстелена груба верства моху. Дівчата посідали на мох і ждали на вечеру. Вечера була така, яка тут могла бути. Кусник жареної сернини полишеної Татарами Ямана і забраної Муратом. По сернині вода з жерелця під баштою. Повечерявши, дівчата лягли в своїм куті, Гамер ляг в другім на голій земли.

— Мушу виспатися! — сказав Тихоліз. — Вже давно сон не тяжив на мені так, як нині.

— Лягайте! — промовив до него Криса. — Я буду перед баштою вартувати.

— Ніч в такім лісі не на ваші очи. Тут ви або не добачите, або побачите щось таке, чого тут цілком нема. Тут мусить вартувати такий, що весь вік свій прожив у сих лісах і степах. Вартувати буде Мурат. Я йду за приміром Гамера, ви йдіть за моїм. Лягайте ось тут біля мене і засипляйте, — Тихоліз закінчив, лягаючи біля Гамера.

Криса ляг під стіною біля входу з рішучим наміром не засипляти, Він до сего місця не мав такого довіря, як Тихоліз. Хоч як силкувався протираючи раз-у-раз очи, утома і правильне диханне всіх сплячих зломили його. І він заснув. Пробудив його легкий удар в спину. Він схопився і протер очи. Перед ним стояв Мурат.

— Яка небезпека? Іде хто? — спитав, витягаючися.

Небезпеки нема ніякої і ніхто не йде. Але вже місяць сходить. Ми недалеко Торок. Як Ляхи обложили город, то саме тепер найлекше проховзнутися до города, бо перед досвідком жовнір найтвердше спить. Розбудіть дівчата.

— Ми вже не спимо, — обізвалася Христя. — Я сама думала, чи не добре булоби зараз рушити в дальшу дорогу. Окульбачте коні, ми готові... Як гарно місяць світить! — додала, вийшовши з башти.

— Я так виспався, що маю запас на який тиждень, — заговорив за ними Тихоліз. —Гамер також спав як камінь. Я мусів його добре штовхнути, щоби підвести на ноги.

Замовк і вхопивши Христю за рукав, втягнув її назад до башти.

— Що таке? — Христя спитала.

— Мурат почув щось і дав нам знак рукою. Бачите, приляг до землі і наслухує.

— То мабуть якийсь звір, — замітив Криса.

— То зьвір, але двоногий. Я вже сам чую. Мабуть Яман знайшов товаришів і йде за нашою тропою. Гамер! Введи коні в башту. І ми всі схоронімся за її грубезними стінами. Сі колоди вже давнійше відбили не одну кулю, не пропустять і тепер.

В башту вступив Мурат і вхід заклав колодами, які лежали в башті.

— Се очаківські Татари, — сказав Тихоліз пошепки. — Пізнаю їх по їх бесіді. Їм ані в гадці, що ми тут, бо балакають так голосно. Втратили нашу тропу і, хоч місяць світить, не годні знайти. Добре, що башта кидає тінь на се місце, де стояли наші коні і сильно витовкли траву.

(Дальше буде).

ДОПЕРВА ЩО ВИЙШОВ З КІМНАТИ ТОРТУР.

Один священик здибав приятеля, котрого не видів за довший час і запитав його, як ведеся йому. „Я що тільки вийшов з кімнати тортур", була його відповідь. Будем хорий на жолудок довший час і не знаю чи може бути щось гіршого, як примусова безчинність. Тепер працюю на ново. Кождого ранка буджуся з веселою гадкою, що мене потреба там при роботі і що есьм здоровий піти там". Коли маєте Трінера Гірке Вино в хаті не знаєте ніколи довнєщих тортур. Чистий жолудок без трутини у внутренностях по причині затверджения, нормальні функції утроби і нирок, здоровий апетит — те все можете мати уживаючи Трінера Гірке Вино. Памятайте дальше, що Трінера Лінімент є незрівнаний на звихненя, цухленину і невральгію; Трінера порошки проти болю голови і кроплі усмирюючі біль зубів суть досконалі. Пришлемо Вам почтою повний спис лікарств Трінера, пишучи по такий до нас: Joseph Triner Company, Chicago, Ill.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЯ [illegible]

ДОПИСІ.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

Коляда.

Тут уладжено коляду на будову Нар. Дому, а також на будову Українського Інституту ім. Михайла Павлика для немічних українських письменників в Косові на Гуцульщині. Колядою занявся Комітет Помочі Гуцульщині в Пасейку, Н. Дж., котрий заснований тілько в тій цілі, щоби, дати матеріяльну і просвітну поміч на Гуцульщині. **Коляду** зложили слідуючі:

В. Букатчук $5.00, Йосиф Шведюк $2.00, Ів. Проців $1.00, В. Юсипчук $3.00, П. Никифорчин $1.00, М. Стратійчук $2.00, М. Наконечний $2.00, Борис Крушіицький $2.00, В. Балагурак $1.00, Марія Шведюк $1.00, З. Нипик $3.00, Ів. Джуранюк $2.00, Марія Бабюк $1.00, Вол. Лелет $2.00, П. Мартинюк $2.00, О. Свитак $2.00, А. Романів $2.00, В. Библюк $3.00, Н. Кінайлюк $2.00, Адольф Залеський 75 ц.

Також слід зазначити, що і жіноцтво згаданго Комітету на рівні з мущинами працює на згадану ціль. Женщини також пішли щедрувати перед новим роком з Маланкою на щедрівку. Жертвували:

Марія Шведюк $1.00, Катерина Никифорчин $1.00, Пазя Стратійчук $1.00, Пазя Юсипчук $1.00, Павліна Свитак $1.00, Марія Свитак $1.00, М. Бабюк $1.00, Стефанія Крушніцька $1.00, В. Библюк $1.00, Ів. Джуранюк $1.00, Л. Стрийняк $1.00, Вол. Лелет $2.00, К. Балагурак $1.00, П. Мартинюк $1.00, Н. Кінайлюк $1.00, А. Романів $1.00, Т. Бабюк $2.00, А. Букатчук 50 ц., Вол. Стравс 50 ц.

Всім жертводавцям Комітет Помочі Гуцульщині складає щиру подяку. Пізнійше Комітет оголосить справоздание зі своєї діяльности за цілий час свого істновання та де, кілько, і на які цілі гроші вислано.

За Комітет:

Василь Юсипчук, предс.;
Онуфрій Свитак, секр. рек.;
Антін Романів, касієр;
Володимир Лелет, секр. фін.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Володимира, від. 162, повідомляє своїх членів, що звичайний мітинг відбудеться дня 24. мая в гали церковній в перший годині по пол. Проситься всіх членів прибути на означений час. — Стефан Медвідь, предс.; Михайло Гнатів, секр.

ФІЛЯДЕЛФІЯ, ПА. Отсим повідомляєсь членів Бр. св. Василія, від. 339, що місячні збори відбудуться в неділю, 24. мая б. р., о першій годині пополудни, під ч. 610 S. American St. Присутність кождого члена конечна позаяк суть важні справи до полагодження. Так само будесь принимати нових членів як до Бр. так і до У. Н. Союза без вступного. — Іван Сорока, предс.; Олекса Будай, секр.; Іван Шекмар, касієр.

ЛУДЛОВ, МАСС. Тов. ім. Івана Франка, від. 253, повідомляє своїх членів як місцевих так іпозамісцевих, що надзвичайний мітинг відбудесь дня 30. мая 1925 р. в церковній гали при Лакланд ул. Всіх членів обовязком прибути на висше згаданий мітинг, бо суть важні справи до обговорення і полагодження. Отже прийдіть всі члени і приведіть нових кандидатів, бо будесь принимати нових членів без оплати вступног до Тов. і до У. Н. С. Покажіть свою любов і подбайте о добро нашої організації У. Н. Союза Тов. ім. Івана Франка. Неявившийся член заплатить кару після ухвали членів. — Іван Приступа, секр. рек.; Петро Яців, предс.; Марій Пукіш, кас.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Отсим взиваю усіх членів, які належать до Тов. Вільні Козаки, від. 116, щоби кождий явився на найблизшім місячнім мітингу, бо маємо дуже важні справи до залагодження. Неявившийся член буде караний або суспендований після статута. Добро нашого відділу вимагає, щоби на мітингу не бракувало ні одного члена і членкині. На мітингу будемо принимати нових членів без вступного. Тож користайте Трентонці з доброї нагоди. 16-та Головна Конвенція продовжила Ювилейну Кампанію еще 2 місяці. Доложім всіх сил, аби наш відділ подвоїти. До сего часу дуже гарно наш відділ зріс. Слідіть рекордове справоздание. Слідіть ті, котрі мало на мітинги ходять. Не будьмо байдужі в ту пору, коли вороги нашої славної організації приглядаються, аж шкіра на них тріщить. Вони добре розуміють це, коли наше славне козацтво стане всьо в ряди, в 30-тисячну армію, їм нема іншої ради як ховатись в свої нори. Ми Трентонські Козаки слова дотримаємо, а незадовго відсвяткуємо 30-літний ювилей на землі Вашингтона, на свободі, на волі! [illegible]

З українського життя в Америці.

МЕКАДУ, ПА.

Памятають на голодних.

Пишуть по наших часописях та цілком слушно голосять про страшний голод на нашій рідній землі. А що той голос не є голосом вопіющого в пустині то видно вже до жертві з нашої невеликої громади. Бо отсе зібрано $58.95 та вислано для голодних через Обєднання в Філаделфії. Збірку треба завдячувати в першій мірі нашому пароховн о. мітратови И. Жукови, що памятав на ту так важну справу та заохотив людий до складки, і нашим громадянам, що ніколи не відмовляють своєї лепти, коли ходить о ратунок рідної землі. Українці з Мекаду дорожать своїм рідним та ратують своїх братів від голоду. Вони ніколи не відмовляють дрібної лепти. Вони складають на свою Галичину і другі українські землі. Складають так довго, доки наш край не стане вільним. І віруємо, що чим більше будуть складати, тим скорше він вільним стане.

АНРІ БАРБЮС*).

СОН.

І помало вони розійшлись. Чому? От так. Бо любов не є вічна. Коли вони одно одного все краще й краще пізнавали, посперечалися вкінці. Счинилася суперечка й всьому зробила кінець.

— Прощавай! — викликнула Ганна.

— Добраніч.

Пішла, закутана в хустку, в очах заледеніли дві сльози. І робітник, що стояв оперпись до муру, глядів на неї повен ненависти й свідомий побіди.

Як вечером вертав зі фабрики, ніхто не вижидав його. Відітхнув лекше. А як на кінці розлогого передмістя завернув до дому ч. 23., затер руки. Перейшов сіни, яких обриси подобали на кістяк, перейшов довгий, вимощений хідник, обведений деревляним поруччям і старим подвірям. Тут вели три сходи, а потім осклені двері. Війшов до кімнати. Нераз вони там скривалися, щоби одно одному стільки говорити. Приглядався великій пустинні малої кімнатки. Ходив сюди й туди, зашпотувався в півсумерку, в якому вони нераз потопали.

— Тим краще, — сказав він, і пошарпував рукою вуса, руко шорсткою від денної праці, — Тим краще!

А таки було йому гірко. Мучився й нападали його хвилі страшної бішености. За дрібниці мало що не вдусив Бодона в крамниці, втисненій у Турецькій вулиці: Сперечався про політику гаряче й злобно.

— Що з тобою Жерар? — питалися його.

Тітка Леа, сторожиха в домі ч. 23., яка час до часу відчиняла осклені двері, щоби поглянути за ним, зажурилася з причини ріжних чуток. Тому спиталася його. Занепокоїло її його поморщене чоло.

Не ходив уже до гостинниці. Пересиджував скільки лише можливо в своїй осиротілій кімнаті. Там сидів він проти тьмявого світла осклених дверей. Виглядало начеб вижидав когось.

Дійсно, він вижидав її. Що її шукати десь кудись? Ні, то неможливо, щоби вона бодай коли пізнійше не вернулася.

Обстановка, що їх купили раз оказійно, червоний лискучий креденс, чотири крісла з гнутого дерева, стіл покритий цератою, все це більше вияво пустку, яка лишилась по ній. Таке саме враження робила клітка із пташками. Вони були такі покинуті, що подобали на діток.

Жерар ждав, пястуки приложив до висків. Не розумів, відкіля взялась у неї смілівість так довго не вертатися. Вечером не засвічував лямпи і не тапав у кімнатній темряві.

Минув тиждень, минув другий, Ганна не верталась. Питався цього, питав тамтого, що з нею сталося, старався посвистувати, прижмурював око й говорив ріжні здогади. Оповідали йому найріжнійші подробиці, що суперечили одна одній. В дійсности ніхто не знав нічого.

Перестав говорити з людьми. Пізнійше звернувся просто до неї, цебто вижидав її бездільно й вельми тужно.

Одної ночи, останньої в місяці лютім — як сидів у куточку, наче в гнізді, побачив, що вона зявилася так около одинацятої години або около півночі.

Відчинила тихенько двері. Пересковзнулася до кімнати. Ледви було її видно. Одяг її був сірий, лице перлово-сіре. Подабала на вечір, що переходив у ніч.

Дійшла до середини кімнати. Тут отягалалася, хиталася. Бачив, що вона стояла, але не міг доглянути рухів її ніг. Підійшла до обстановки, відчиняла шуфляди креденса. Там були листи. Нахилилася над ними. Папері шелестіли. Потім обернулася, ступила два кроки, підвела голову й поглянула на клітку і на гніздечко. Дріжали в ньому три пташенята. Вони щойно виколилися, то крильця їх подобали ще на рученята.

Зняла клітку, щоби краще бачити й поставила її на вікні. Він здавив віддих, так дуже зачудував його її поворот. Але помало підносився судорожно. Зібрав нараз усі сили, підвівся й ступав заточуючись, розняв рамена напроти жінки. Одначе руки його доторкнулись образу, що розплився. Кликав її. Голос його не доходив відходячої. Наче переміналася в ангела, не чула його. Не бачила його, перейшла, втікала й зникла, як лише доторкнувся її. Вона була сама одна й він був сам один.

— Прокляття!

Коли зрозумів, що то був сон на яві, зітхнув, опустивши руки. Потім сів на стіл, ліктями оперся на церату.

Закрив лице заломленими руками й вкінці заснув. Але не снилося йому нічо. Спав тихо, наче мерлець.

Як пробудився, вже розвиднілося. Не багато вже було й до полудня. Погода була погана. Падав дощ.

Так, але вона була таки тут! Протирав очи і нараз почав сміятися.

Осклені двері відчинилися й Леа впхала своє грубе, поморщене, старе лице. Він пробудився з отупіння й глянув на нї:

— Ганна вернулася цієї ночі, — сказав.

— Алеж ні, ні, ні, любий, — викликнула сторожиха. — Її не було тут, бо я цілу ніч не відчиняла нікому.

Тітка підвела очи й руки, рівночасно як протест милосердя проти божевілля свого небожа, який бачив людий котрих тут не було.

Як вона відійшла, оглянувся він тупо довкола. Думав над словами сторожихи. Потім нараз пригадав собі, що то було щось без тіла, якийсь привид. Ні, Ганні не було тут! Йому снилося!

Ходив сюди й туди по кімнаті, освіченій слабо сірим небом. Негайно витріщив очи. Ах!

Шуфляда з листами, звичайно зачинена, стояла відчинена, листи розсипані, а один, що був на краю, впав щойно. — Клітка, що вчера висіла на цвяху, стояла на вікні. — А з поручя крісла звисав нашийник. Її нашийник, що пропав був з тої хвилі, як вона відійшла, бо вона забрала була його зі собою.

А щож це знову? Він втягнув віздух. У кімнаті пахло. Чи не була то рожана перфума, якої вона вживала?

Збентежено похнюпив очі. На кафлях побачив сліди ніг, відтиски черевиків, які йшли брудними вулицями. Сміявся й плакав.

— Вона вернулася! Я дійсно бачив її! Знову житимемо разом.

То дійсно був привид. А все таки жінка вернулася. Вернулася пізнійше у дощеве передполудне. Він спав тоді наче вбитий. — Той привид то був фантом. Але мав свою причину, бо вона кілька годин пізнійше прийшла дійсно. Прийшла доторкнутися своїх річей щоби перешіптуватися зі своїми листами, щоби знову побачити клітку, щоби кімнату наповнити своїм запахом, так як цвітка та щоби сповістити, що бажає воскреснути.

Переклав Михайло Ценівський.

*) Анрі Барбюс, славний французький письменник, напятнував недавно польський шовінізм у відношенні до Українців. Це дуже озлобило польську пресу й вона накинулася на Б-а, бо як можна [illegible]

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.